

Regeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet
Landsbyggs- och Infrastrukturdepartementet

Nätverk på gemensam vägs rekommendationer om förbättringar av Europaparlamentets och rådets förordning om cirkularitetskrav för fordonskonstruktion och hantering av uttjänta fordon, om ändring av förordningarna (EU) 2018/858 och 2019/1020 och om upphävande av direktiven 2000/53/EG och 2005/64/EG'

Nätverk på gemensam väg består av nio ideella föreningar vars främsta uppgift är att främja medlemmarnas intressen med stöd, råd och information. Tillsammans samlar nätverket fler än 800 000 medlemmar och arbetar med frågor som berör alla i behov av eller med intresse för fordon.

Nätverket för en ständig dialog med regeringen, riksdagen, partierna och de myndigheter vars verksamhet direkt eller indirekt påverkar fordonsägandet. Givetvis har vi kontakt med EU-parlamentet, våra kollegor globalt och världsfordonsfederationer i gemensamma frågor. Tillsammans förutser vi konsekvenser i samhällsdebatten och kan agera tidigt på de risker och hot som vi kan förutse för Sveriges alla fordonskonsumenter och hobbyaktiva.

Övergripande kommentarer

Nätverket stöder EU-kommissionens avsikt att förbättra spårbarheten och kontrollen av uttjänta fordon för att minimera miljörisker och eliminera den illegala export som förekommer. Det är viktigt att fordon som utgör avfall tas om hand av de auktoriserade avfallshanteringsföretagen för att minimera miljö- och hälsorisker och bevara råvaror inom unionen.

Även om dessa mål i princip bör välkomnas, anser Nätverket att förslaget innebär betydande negativa konsekvenserna för fordonsägarna och konsumenterna. I förslaget definieras kriterierna för ett "uttjänt fordon" på ett oprecist och alltför vitt sätt. Konsekvenser innebär att ett alltför stort antal fordon riskerar att omotiverat klassificeras som uttjänta fordon. Förutom att fordonet blir klassat som avfall och skyndsamt ska skrotas drabbas den enskilde fordonsägaren av kostnader och onödig administration för att bevisa att dennes fordon inte är avfall, när ägaren vill behålla sitt fordon. Konsumenter och då särskilt låginkomsthushåll, som är mer benägna att äga äldre fordon, kommer att drabbas särskilt hårt.

Konsumenternas intressen måste skyddas på ett tydligt sätt.

Som riktlinje bör fordon som bevisligen kan återställas eller repareras, även om de saknar godkänd kontrollbesiktning, inte utgöra avfall. Det måste vara fordonsägaren förbehållet att avgöra om fordonet ska bevaras, med självklar skyldighet att följa gällande miljö- och trafiklagar.

Många av kriterierna i bilaga I för klassificering som uttjänta fordon kan i praktiken leda till avsevärda problem för konsumenter och ägare till äldre, men ännu inte historiska, fordon. Även fordon för motorsport, amatörbyggen, museer och ingående i samlingar träffas av de oprecisa kriterierna. Det gäller även vid olyckor och försäkringsärenden, även om det rör sig om ett fordon som är nästan lika bra som ett nytt. Om myndigheten initialt misstänker att det kan röra sig om ett uttjänt fordon har konsumenterna och försäkringsbolagen alltid bevisbördan för att olycksfordonet inte är ett uttjänt fordon.

Därför kräver Nätverket att de föreslagna och oprecisa kriterierna för klassificering som uttjänta fordon specificeras i utkastet till förordning och dess bilaga I. Felaktigheter som kan vara till nackdel för konsumenterna måste undvikas och särskilda instruktioner om användningen av bilagan måste inkluderas. Dessutom bör det införas en särskild artikel i händelse av felbedömning från myndigheternas sida.

Definition av irreparabel

Det förslås två oprecisa definitioner, en avser teknisk irreparabla fordon och den andra ekonomisk irreparabla fordon.

Nätverket anser att om ett fordon inte är tekniskt möjligt att reparera och det bedöms som avfall ska fordonsdelar och komponenter i första hand återanvändas i enlighet med avfallshierarkin.

Nätverket anser att det är fordonsägaren alternativt försäkringsbolaget som ska avgöra om fordonet ska repareras eller inte. Det är därför upp till dem att bestämma oavsett om reparationskostnaderna enligt förslaget överstiger fordonets marknadsvärde. För fordonsägaren är i första hand en nyttokostnadskalkyl relevant vid bedömning om fordonet ska lagas, säljas eller skrotas.

Det är inte rimligt att fordon efter till exempel en olycka eller kontrollbesiktning schablonmässigt ska definieras som avfall på grund av exempelvis höga reservdels- och verkstadspriser.

Äganderätten

Nätverket betonar kraftfullt fordonsägarnas rätt till sin egendom och att den måste fortsatt skyddas. Samhällsintresset i de enskilda fallen kan rimligen inte väga tyngre. Om så skulle vara fallet bör fordonsägaren kompenseras ekonomiskt för sin faktiska förlust.

Nätverkets förslag till förbättringar stöder målen i den nya förordningen, men efterlyser ytterligare förtydliganden och justeringar för att skydda konsumenternas intressen och säkerställa att åtgärderna är effektiva. Ett tydligt och praktiskt genomförande är helt avgörande för att vinna konsumenternas acceptans och främja den cirkulära ekonomin inom fordonssektorn och minska miljöpåverkan.

Nätverk på gemensam väg kommenterar förslaget i bilaga

I de bilagda dokumenten ställer nätverket ett antal frågor till regeringskansliet och presenterar de övergripande bristerna som observerats i förslaget med nätverkets motiverande rekommendationer till förbättringar.

Hägersten 2025-03-10

Med vänliga hälsningar,

Jan Tägt
*Talesperson för Nätverk på gemensam väg
Sakkunnig fordon och regelverk MHRF*

Kontaktuppgifter Jan Tägt
e-post: jan.tagt@mhrf.se
tfn: +46 (0) 8-30 28 01
mobile +46 (0)72 092 34 15

*Motorhistoriska Riksförbundet
Stenkilsgatan 5 BV.
126 52 Hägersten*

I Nätverk på gemensam väg ingår:

- American Car Club Sweden (ACCS)
- Motorhistoriska Riksförbundet (MHRF)
- Riksförbundet M Sverige
- Svenska Bilspportförbundet (SBF)
- Svenska Motorsportförbundet (Svemo)
- Sveriges Fordonsbyggares Riksorganisation (SFRO)
- Sveriges Motorcyklister (SMC)
- Swedish Street Rod Association (SSRA)
- Teknisk support till amatörbyggare (TESTA)